

**ΤΟ ΔΕΚΑΤΟΝ
ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΩΝ ΑΣΙΑΝΟΛΟΓΩΝ.***

Γενικῶς ὑποτίθεται ὅτι τὰ ἐπιστημονικὰ συνέδρια συγκροτοῦνται πρὸς ἐκπλήξιν τοῦ κόσμου διὰ νέων ἀνακαλύψεων· ἐν τῷ πεδίῳ τῆς ἐφεύνης. Ἐν τούτοις δὲν ἔχει οὕτω τὸ πρᾶγμα. Πᾶν δέ, τι σχεδὸν ἔχουσι νὰ εἰπωσιν ή ν' ἀνακοινώσωνται οἱ σοφοὶ εἰναι γνωστὸν τοῖς συναδέλφοις αὐτῶν διὰ προτέρων δημοσιεύσεων· τράγματι δὲ μόνον τὸ δημόσιον ἐν γένει εἶναι ἐκεῖνο, εἰς δέ παρέχουσι διὰ τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν τὰ συνέδρια πληροφορίας περὶ τῶν ἐν τοῖς διαφόροις κλάδοις τῆς ἐπιστῆμης γενομένων ἀνακαλύψεων. Τοῦτο ύπ' ὅψει ἔχων θὰ περιθρισθῶ κατὰ τὴν ἕκθεσιν τῶν ἀνακοινώσεων, αἵτινες ἐγένοντο ἐν τῷ ἐν Γενεύῃ Δεκάτῳ Συνεδριώ τῶν Ἀστιανολόγων, εἰς τοιαῦτα θέματα, οἷα θὰ ἐκίγουν τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἀναγνώστου.

Από τοῦ σημιτικοῦ ἀρχόμενος τμῆματος θ' ἀνάφεω πρῶτον τὸν ἔκθεσιν τῆς κ. Λιονῆς περὶ τῆς ὑπ' αὐτῆς ἀνακαλύψεως δύο συριακῶν συλλογῶν Γραφῶν, γενομένης ἐπὶ τοῦ δρους Σινᾶ τῷ 1892. Ἐν νεωτέρᾳ συνεδρίᾳ ἡ αὐτὴ ἐπιχειρηματικὴ κυρία ἐπαρουσίασε φωτογραφήματα τῶν συριακῶν κειρογράφων ἀμφότερα δὲ ἡ τε ἔκθεσις καὶ τὰ φωτογραφήματα ἔτυχον θερμῆς ὑποδοχῆς ἐκ μέρους τοῦ ἀκροατηρίου.

Ο καθηγητής Μαργολιούθ δώμιλησε περὶ συλλογῆς ἐπιστολῶν, εὐθυσικομένων ἐν τῇ Βοδλεῖανῃ Βιβλιοθήκῃ, ὃν ἔνιαι μὲν ἀπόρρεουσιν ἐκ τοῦ περιπύστου "Ιμπν-ἄλ-Αθιο, ἀλλαι δὲ ἀπὸ διαφόρων ἡγεμόνων καὶ ἴδιᾳ ἀπὸ τοῦ Μπάρ-ἔδ-δίν, σχετιζόμεναι πρὸς τὴν ιστορίαν τῆς Βαγδάτης μεταξὺ τῶν ἑτῶν 621—27 ἀπὸ τῆς ἑγείρας. Οἱ διάφοροι κλάδοι τοῦ τυμπάνου τούτου ἐξεπροσωποῦντο καλῶς. Ο καθηγητής Χάουπτ δώμιλησε περὶ τῆς τοποθεσίας τοῦ παραδείσου, ζητήματος διεγέρθαντος ζωηγάν συζήτησιν, ἐνῷ ὁ κ. Γκρύνερ παρέσχεν ἐνδιαφέρουσαν ἀφήγησιν τῆς τελευταίας περιοδείας τοῦ κ. Ἐδουάρδου Γκλάζερ ἀνὰ τὴν νότιον Ἀραβίαν. Οὗτος ἀπεκόμισε 252 χειρόγραφα, ἐξ ὧν 14 χρονολογοῦνται ἀπὸ τοῦ Δ' καὶ ΣΤ' αἰώνος ἀπὸ τῆς ἑγείρας, ὅντα ιδιαζόντως διδακτικὰ ἐν σχέσει πρὸς τὸν ὀλίγον γνωστὸν ὄμιλον τῶν Σεΐδετῶν. Ἐπίσης πολύτιμος ἦτο ἡ ἀνακοίνωσίς τοῦ καθηγητοῦ Γκολδτσιέρ περὶ τῆς ἀρχικῆς ιστορίας τῆς ἀραβικῆς ποιησεως. Ο σοφὸς οὗτος οὖγγρος καθηγητής ἀπέδειξεν ὅτι ἡ ποίησις τῶν Ἀράβων ἔλαβε τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἐκ τῶν Ἰμψιν τῶν μάγων, ἡ πρώτη ὑποχρέωσίς τῶν ὅποιων ὑπῆρχε νὰ βλάψωσι τοὺς ἔχθρούς τῆς φυλῆς διὰ μαγικῶν ἐκφράσεων, συνδέομένων ὑπὸ στίχων. Οἱ στίχοι οὗτοι εἶχον τὸν τύπον τῶν Σαγά, παραδείγματα δὲ τοιούτου εἶδους ἀπαντῶσι καὶ ἐν τῇ Παλαιῇ Διαθήκῃ, ἐν ἀλλοις δὲ καὶ ἐν τῇ ιστορίᾳ τοῦ Βαλαάμ. Κατὰ τὴν πάροδον τῶν χρόνων οἱ μαγικοὶ οὗτοι τύποι παρήγαγον τὴν δατυρικὴν ποίησιν, ἡ ἀπαγγελία δὲ τῶν σχετικῶν ποιημά-

^{*)} Καταχωρισθὲν ἐν τῷ Λονδίνειώ Λρόβ' ω̄ πότῳ ἀνταποκριτοῦτον τινος ἐν Γενέυῃ, νῦν δὲ ἐν μεταφράσει δημοσιεύμενον γάριν τῶν ἡμετέρων ἀνγγυωτάτων.

των συνωδεύετο ύπό ἐξωτερικῶν ἀσκήσεων. Ἐκεῖνο τὸ όποιον δὲ καθηγητὴς λέγει περὶ ἀραβικῆς ποιήσεως ἐπιβεβαιοῦται ύπὸ παραπληθίου γεγονότος παցά τοῖς ἐν τῇ Κεντρόφᾳ Ἀδίᾳ νομάσιν, ὅπου οἱ Βαξᾶν διεδραμάτιζον ἀρχικῶς πρόσδωπον μάγων, ποιτῶν καὶ ιατρῶν, ἐν δὲ τοῖς παρ' αὐτοῖς ἐν χρήσει τύποις δύνανται ν' ἀνακαλυψθῶσι τὰ πρῶτα ἵκυν τῆς τουρκικῆς ποιήσεως.

Ποιησάμενος ήδη μνείαν τῆς δημάδους τοιχικῆς ποιήσεως, θὰ μνημονεύσω ήδη τῆς μάλιστα ἐνδιαθέρυνσης, δυνάμεθα εἰπεῖν, τῶν ἐν τῇ συνεδρίᾳ γενομένων ἀνακοινώσεων, τούτεστι τῆς τοῦ ἐκ Πετρουπόλεως διδάκτορος Γ. Ραδλώφ πραγματείας περὶ τουρκικῶν ἐπιγραφῶν εὑρεθεισῶν ἐν ταῖς ὅχθαις τοῦ "Ορχανοῦ, ἐν Μογγολίᾳ. Πιθανὸν νὰ μὴ ἔναι τοῖς πᾶσι γνωστὸν ὅτι ἀπὸ πολλοῦ ὑπῆρχεν εἰδος σημείων ἡ χαρακτήρων ἐν ἐπιγραφαῖς ἐν ταῖς ὅχθαις τοῦ Γενισεΐ καὶ ἄλλων μερῶν τῆς Σιβηρίας, καθ' ὃν οὐδὲν ήδυνθη ὀλόκληρος οὐ μεγαλοφυῖα τῶν σοφῶν. Εὔτυχος εἰς τὸν ἥμετέραν ἐποχὴν ἐπεφυλάχθη ἡ τοῦ μυστηρίου ἀποκάλυψις. Ἐπιστημονικαὶ ἐκδρομαὶ, γενόμεναι ἐκ μέρους τῆς σοφῆς Φιλλανδικῆς Ἐταιρίας καὶ τῆς Αὐτοκρατορικῆς Ἀκαδημίας τῆς Πετρουπόλεως, ἀπέδειξαν ὅτι ὑπάρχουσιν ἐπιγραφαὶ διαφόρων εἰδῶν. Καὶ ἄλλαι μὲν αὐτῶν εἶναι προϊστημονικαὶ, ἄλλαι ἀνίκουσιν εἰς τὸν δυναστείαν τῶν Τουκιοῦ καὶ ἄλλαι πάλιν εἶναι εἴτε Οὐγιουρικαὶ ή Σινομογγολικαί. Ἐπιτυχὴς δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ ἀνακάλυψις διγλώσσου μνημείου, φέροντος σινικὴν ἐπιγραφὴν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ γραμμῆς τῶν αἰνιγματωδῶν τούτων σημείων. Οἱ ἐκ Κοπεγχάγης καθηγητῆς Τόμσων ἥτο δὲ ἀνακαλύψας ὅτι τὰ σημεῖα ταῦτα ἡμίνευον τουρκικὴν διάλεκτον, μεταγενέστεραι δὲ ἔρευναι, διεξαχθεῖσαι ὑπὸ τοῦ διδάκτορος Ραδλώφ κατέδειξαν ὅτι ἔχομεν πρὸ ἡμῶν τουρκικὰ γλωσσολογικὰ μνημεῖα· ἀπὸ τοῦ Ζ' καὶ Η' αἰώνος, ἀναφέροντα τοῦρκον ἡγεμόνα, ὁνόματι Κούλ-Τεγίν καὶ τουρκικὰ φύλα, ζηδαντα αὐτόθι ἐν ἀρχαίοις χρόνοις, ἐνῷ μέχρι τῆς σήμερον δὲν είχομεν ιστορικὸν μαρτυρίαν ἐμφανίσεως τοῦ τουρκικοῦ φύλου προγενεστέρας τοῦ ΙΒ' καὶ ΙΓ' αἰώνος. Ἀναμφιδόλως η ἀνακάλυψις αὕτη θὰ προκαλέσῃ τελείαν μεταβολὴν ἐν ταῖς περὶ τῆς τουρκικῆς φυλῆς ἥμετέραις γνώσεων.

”Ηδη μεταβαίνουμεν εις τούς Σίνας καὶ Μογγόλους οἵτινες ήδαν συνειλεγμένοι ὑπὸ τὸν τίτλον ἡ Ἀπωλεῖα τοῦ Ανατολήν ἐν τῷ πέμπτῳ τημήματι τοῦ συνεδρίου, ὅπου ὅμως δλίγισται ἐνδιαφέρουσαι ἀνεγνώσθησαν πραγματεῖαι, ἔξαιρεσιν ίδιας τῆς πραγματείας τοῦ κ. Γουάδδελα περὶ τῶν ἐλατηρίων τοῦ μυστηριώδους δράματος ἐν Θιβετίᾳ· ὡς καὶ ἄλλων ἀνακοινώσεων γενοτένων ὑπὸ τῶν Κορδιέ καὶ Χούτ, ἐνῷ ἡ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Σλέγκελ γενομένη διάλεξις περὶ τῆς κοινωνικῆς θέσεως τῶν γυναικῶν ἐν Σινικῇ εἶναι ἀξιαίδιαιτέρας μείας. Ἡ διάλεξις τοῦ καθηγητοῦ ἔχαρακτηρίζετο ὑπὸ εὐψύχιας καὶ εὐτραπέλου πνεύματος ὡς καὶ ὑπὸ βαθείας γνώσεως. Ἡ τῆς Σινικῆς γυνή, εἶπεν, ήδύνατο νὰ καταστῇ περιόδος διὰ τῶν ἀτομικῶν αὐτῆς πλεονεκτημάτων. Ἡ τῆς μεσαίας τάξεως γυνὴ ἔζη ὑπὸ τίνας ἐπόψεις ὑφ' οὓς δροὺς καὶ ἐν Εὐρώπῃ, η δὲ ἀρχή, ἀφ' οὓς ήδύνατο πλείονα νὰ υποστῇ. Πότο η πενθεοὰ αὐτῆς ἀπαξ ὅμως καταστᾶσα

μήπορ απυλλάσσετο καὶ τῆς ἀνηδυχίας ταύτης. Περιττὸν νὰ εἰπωμεν ὅτι τὴν διάλεξιν ταύτην ἡκροάσθησαν καὶ πλεῖσται ὅσαι κυρίαι.

Τὸ τῆς Αἰγύπτου καὶ Ἀφρικῆς τμῆμα ἐν γένει ἐπεδείκνυτο πολλὴν τὴν ζωρότητα. Ὁ κ. Μόργαν, ὁστις προϊσταται τῆς πρὸς διερεύνησιν τῶν αἰγυπτιακῶν ἀρχαιοτήτων ἐπιτροπῆς, παρέσχε πλήρην καὶ λεπτομερῆ ἀφήγησιν τῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ μέχρι τοῦ νῦν διεξαχθεισῶν ἀνασκαφῶν, ιδίᾳ δὲ περὶ τῶν ἐν Δασούρῳ τῷ συμπράξει τοῦ κ. Τεκινέ γενομένων. Εἴτα ώμιλος περὶ τῶν ἔργων, ἀτινά ἔξετελέσθησαν ἐν Ὁμβῷ (ταῦν Κούμ-Ομποῦ) πρὸς ἀποκάλυψιν τοῦ πτολεμαϊκοῦ ναοῦ καὶ ἐπὶ τέλους ἔξεθηκε τὰ κατὰ τὴν διεύθυνσιν τοῦ μουσείου καὶ τῶν περὶ τῶν ἔργων ἀντού γενομένων δημοσιεύσεων. Ὁ κ. Μόργαν προσήνεγκε ταύτοχρόνως εἰς τὸ συνέδριον τὸν πρῶτον τόμον τοῦ «Καταλόγου τῶν μνημείων καὶ ἐπιγραφῶν τῆς Αἰγύπτου».

Ἐτερον ἐνδιαφέρον θέμα ἐν τῷ τμῆματι τούτῳ ἀπετέλεσθεν ἡ ἀνακοίνωσις τοῦ κ. Ιούλιου Νικόλη περὶ τῶν παπύρων τῆς Γενεύης. Οἱ πάπυροι οὗτοι προέχονται ἐκ Φαγιούμ καὶ ἀνάγονται εἰς διαφόρους περιόδους τῆς ιστορίας τῆς Αἰγύπτου. Οἱ πλειονες ἀνάγονται εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν Ἀντωνίνων, ἡ δὲ συλλογὴ κέκτηται ἐν γένει ὑψίστην σπουδαιότητα διὰ τὰς πληροφορίας, ἃς παρέχουσι, πρὸς διάγνωσιν τῆς διοικήσεως καὶ τῶν θεσμῶν τῆς Αἰγύπτου, ώς καὶ περὶ τῶν ήθῶν καὶ ἔθιμων τῆς χώρας. Ἡ τελευταία αὕτη πραγματεία ἀνεγνώσθη οὐχὶ ἐν τῷ τμῆματι τῆς Αἰγύπτου ἀλλ᾽ ἐν τῷ τῆς Ἐλλάδος καὶ τῆς Ἀνατολῆς, ἵνα ἡ συνάφεια τῆς Ἐλλάδος μετὰ τοῦ ἀσιατικοῦ κόσμου δεόντως διεφωτίσθη. Οὕτως ἡκροάσθησεν πραγματείαν ὑπὸ τοῦ κ. Ρενάκ περὶ λελημονυμένου λαοῦ, τούτεστι τῶν Ματινῶν, ὃν μνείαν ποιοῦνται οἱ ἔλληνες γεωγράφοι ἐν χώρᾳ, καθ' ὀλοκληρίαν διαφόρῳ τῶν θέσεων, ἃς κατέχουσιν. Ὁ κ. Περρὼν ὠμίλησε περὶ τοῦ ζητήματος τῆς ταφῆς καὶ τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν παρὰ τοῖς λαοῖς τοῦ ἀρχαίου κόσμου. Ἐνῷ οἱ παρὰ τῷ Ὄμηρῷ προφειαὶ ἐκαίοντο, ώς πάντες γινώσκομεν, οἱ ἐν Μυκήναις ἀνακαλυφθέντες τάφοι δεικνύουσιν ὅτι προηγουμένων καθίστις νεκρῶν δὲν ὑφίστατο, ὅτι δὲ ἐθάπτοντο οἱ νεκροί. Ἡ ἀπὸ τῆς ταφῆς εἰς τὴν καῦσιν μετάβασις ηρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ κ. Περρὼν ἐν συναφείᾳ πρὸς τὰς μεταβολὰς αἵτινες ἔγενοντο ἐν τῷ θρησκευτικῷ βίῳ τῶν Ἐλλήνων. Καὶ πρότερον μὲν ἐπεκράτει ἡ πεποιθησίς ὅτι ὁ ἀποθανὼν ἔξικολούθει βιῶν τὸν συνάνθιθον, δν τρόπον δηλ., καὶ ἐπὶ τῆς γῆς· ἐντεῦθεν ἡ συνήθεια τοῦ νὰ τίθενται ἐν τῷ τάφῳ ἡ ἐνδυμασία καὶ τὰ ὅπλα τοῦ ἀποθανόντος ώς καὶ αὐτὴ ἔτι ἡ πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ ἀπαιτουμένη τροφὴ. Ἐν μεταγενεστέρᾳ δημοσίᾳ ἐποχῇ ἡ πεῖρα θὰ κατέδειξεν ὅτι τὸ σῶμα ἐσήπετο παρὰ πᾶσαν τὴν καταβαλλούμενην φροντίδα. Ἐπιτεινομένης δὲ ὀλονέν τῆς ιδέας ὅτι αἱ σκιαὶ νεκρῶν τῶν ἀθροίζονται ἐν τῷ Ἀδῃ, πρὸς ἐπίσπευσιν τοῦ πληρούς χωρισμοῦ τῆς σκιᾶς ἀπὸ τοῦ σώματος τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐκαίετο, μολονότι ἀμφότεραι αἱ μέθοδοι ὑφίσταντο ταύτοχρόνως, τῆς καύσεως οὖσις ἐν ἀρχῇ ἐν συχνοτέρᾳ χρήσει παρὰ τοῖς βασιλεῦσι καὶ τοῖς ἀρχηγοῖς.

Καθόσον ἀφορᾶ εἰς τὴν Ἰνδικὴν καὶ τὰς ἀρανικὰς γλώσσας, λεπτομέρεια τῆς σανδυκοιτικῆς φιλολο-

γίας καὶ τῆς γραμματικῆς ἐπισχόλησαν τὸ πλεῖστον τὴν προσοχὴν τῶν πολλῶν μελῶν τοῦ τμῆματος τούτου. Ὁ κ. Μπασουναγκούρ ἐποιησατο ἀνακοίνωσεις περὶ τῆς θρησκείας τοῦ Ζωροάστρου, περὶ τῶν φιλοσοφικῶν σχολῶν τῆς Ἰνδικῆς καὶ λοιπῶν. Ὁ σέρ Ραϋμόνδος Γουέστ υπέβαλε τὴν ἐκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς, πῆτις διωρίσθη πρὸς ἔξετασιν τῆς ἐπιστολῆς τοῦ κ. Κάμα, ἀναγομένης εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς Ζένδας ἐν τῷ πανεπιστημῷ τῆς Βούδας. Τὸν περὶ τοῦ Ἰνδικοῦ τμῆματος λόγον περαίνω διὰ τῆς μνείας τῆς πραγματείας τοῦ Ἀγγέλου Δεγουθεράνατη «περὶ τῆς Ἰνδικῆς ἀρχῆς τοῦ Ἐωσφόρου τοῦ Δάντου». Ὁ εὐφυὺς ιταλὸς δοφός ἐπειράθην ν' ἀποδείξῃ ὅτι πολλὰ ὑπῆρχον σημεῖα καταφανοῦς ὅμοιότητος τῆς «Θείας Κωμῳδίας» τοῦ Δάντου καὶ περὶ Ἐωσφόρου Ἰνδικοῦ μυθεύματος. Ἐν ἀμφοτέροις ταῖς ἐκδοχαῖς τὸ πνεῦμα τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ πονηροῦ εὑρίσκετο ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἄλληλα, καθόσον ἡ πάλη τῶν δύο τούτων ἀρχῶν ἀπετέλει τὴν βάσιν πολλῶν ἄλλων θρησκειῶν.

Μετὰ τὰς τελειωτικὰς συνεδρίας τῶν διαφόρων τμημάτων ἀπεφασίσθη ἵνα τὸ προσεχές Συνέδριον τῶν Ἀσιανολόγων (ἡ δρόθερον τῶν Ἀνατολολόγων) συγκροτηθῇ ἐν Παρισίοις τῷ 1897. Η δευτέρα πόλις, ἀφ' οῆς εἶχε γείνει πρόσκλησις πρὸς συγκρότησιν αὐτοῦ ἥτο ἡ Νέα Υόρκη.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΔΙΑΦΟΡΑ.

Μεταξὺ τῶν ἀνακοίνωσεων, αἵτινες ἐγένοντο τῷ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν τῶν Παρισίων κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 12/24 δεπτεμβρίου ἡδ. δ. ἐνδιαφέρουσαι τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας εἶνε ἡ τῶν κ. H. Faye, ὑπὸ τὸν τίτλον: Γεωδαισία καὶ αἱ πρὸς τὴν Γεωλογίαν σχέσεις αὐτῆς, τὸ ὑπόμνημα τοῦ κ. Camille Flammarion, παρουσιασθὲν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ κ. H. Faye καὶ τίτλον ἔργου: «Ἡ περιστροφὴ τῶν ἡλιακῶν κηλίδων, καὶ τὸ τοῦ κ. Raoul Pictet, γνωστοῦ τοῖς ἀναγνώσταις τοῦ «Νεολόγου» καὶ τοῖς ἡμετέροις ἐν τῷ Ἐλληνικῷ Φιλολογικῷ Συλλόγῳ ἀκροαταῖς κατὰ τὰς ἐν αὐτῷ γενομένας ὑφήμων κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο διαλέξεις. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ὑπόμνημα, ἀναγνωσθὲν ὀλόκληρον κατὰ τὴν ἀναγνώστην τῆς Ἀκαδημίας, ἔφερε τὸν τίτλον: Πειραματικαὶ ἔρευναι ἐπὶ τῆς ἐπιδράσεως τῶν ταπεινῶν θερμοκρασιῶν ἐπὶ τῶν φαινομένων τοῦ φωσφορισμοῦ.

Περὶ ἐκάστης τῶν ἀνακοίνωσεων καὶ ὑπομνημάτων τούτων θέλομεν ἀναγράψει ἐν γενικαῖς γραμμαῖς καὶ ἐντὸς τῶν παρεχομένων ἡμῖν ἐν ἄταῖς ἡμετέραις στήλαις ὁρίων τὰ δέοντα, διότι καὶ αἱ τρεῖς αἵτινες ἀνακοίνωσεις στενῶς συνδέονται πρὸς τὰ θέματα, ἀτινα πολλάκις ἥδη ἀπὸ τριετίας ἐν τε τῷ «Νεολόγῳ» καὶ τῷ «Ἐθδομαδιαίᾳ» αὐτοῦ «Ἐπιθεωρήσει» ἔθιξαμεν.